

Tanári vélemény a könyvtárral való együttműködésről

Aligha lehetséges az irodalomtanár számára nagyobb öröm, mint az, hogy irodalomóráit és szakköri foglalkozásait a legideálisabb környezetben, a szabadpolcos rendszerű gyermekkönyvtárban tarthatja meg. Ezenkívül évenként legalább két irodalomórát játékos vetélkedővel is összekapcsolhat, továbbá tanítványaival együtt itt minden évben más-más íróval, költővel beszélgethet az író—olvasó találkozókon.

Iskolánknak, a Bp. XIII. ker. Radnóti Miklós Általános Iskolának és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 2. sz. Gyermekkönyvtárának kapcsolata több mint tíz évvel ezelőtt, a könyvtár és az iskola indulásával kezdődött. A szorosabb kapcsolat azonban akkor alakult ki, amikor nyolc évvel ezelőtt megszerveztem irodalmi szakkörömet, és a kéthetenkénti 2 órás foglalkozásokra rendelkezésünkre bocsátották a gyermekkönyvtár olvasótermét. Feltártuk előttünk a közös munka számtalan lehetősége. Barta Andrásné könyvtárvezetővel és munkatársaival újabb és újabb lehetőségeket teremtettünk az olvasóvá nevelésre.

Nézzük meg, milyen munkaformák alakultak ki e rendszeres együttműködés során! Tanulócsoportok, alsó- és felsőtagozatos osztályok, irodalmi szakkörök, őrsi csoportok, vetélkedőre készülő csoportok, egyéni kutató stb. számára nyújtott rendszeres foglalkoztatást, kulturált művelődési lehetőséget, sőt művészi élményt a gyermekkönyvtár. Ismertessük néhány pontban e csoportfoglalkozásokat:

1. Az alsótagozatos osztályok számára tanmenetben is megtervezett könyvtárlátogatásokat szerveztünk a tanítási időben. Ezek hatására csaknem valamennyi tanuló beiratkozott a könyvtárba.

2. Napközi csoportok látogatták rendszeresen a könyvtárat. A könyvtár kéthetenként rendezett számukra foglalkozást.

3. A XIII. kerületnek a könyvtár körzetéhez tartozó iskoláiból négy irodalmi szakkör tartotta itt foglalkozásait. A Radnóti Miklós utcai, 35. sz. iskola irodalom szakköre már nyolcadik éve itt talált otthonra. Ötödik osztályos koruktól fogva itt ismerkednek meg a betűrendes, a téma- és a sorozati katalógus használatával. Természetesen valamennyien ál-

landó tagjai a könyvtárnak, de szakkörön kívüli tanítványaimnak 75—80%-a is könyvtári tag. Egyéni kölcsönzés, az egyéni vagy a csoportos kutatómunkák alkalmával, vetélkedőkre való felkészüléskor a gyermekkönyvtár vezetője és a könyvtárosok rendszeresen foglalkoznak tanulóinkkal.

4. Rendszeresen veszünk részt író—olvasó találkozókön. Így ismerkedtek meg tanulóink Simon István, Csanády Imre, Rab Zsuzsa, Jobbágy Károly, Fodor András és Zelk Zoltán költőkkel, Fehér Klára, Tatay Sándor, Földes Péter, Hegedűs Géza, Artner Tivadar, Teknős Péter, Szalay Lenke, Kántor Zsuzsa, Szabó Magda, Hunyady József írókkal. A találkozásokat úgy készítettük elő, hogy a tanulók előzetesen megismerkedtek a szereplő költő, író műveivel, több verset önként megtanultak, s az íróval való beszélgetésbe be tudtak kapcsolódni.

5. A tanterv adta lehetőségekkel élve irodalomórát is tartunk a gyermekkönyvtárban. A szabadpolcos rendszer elősegíti, hogy igen sok irodalmi alkotással és szerzővel ismerkedjünk meg. Az órák munkájába bekapcsolódtak a könyvtárosok is.

6. Az iskolai ünnepélyek műsorszámait irodalmi szakköri tagok gyűjtik össze, válogatják, s műsorgetveket is készítenek. A legjobb műsorgetv megvalósul.

A szakköri munkaterv témáit úgy állítottam össze, hogy a tanulók ne csak a szépirodalmat, hanem a szaktárgyak irodalmát is tanulmányozhassák. Például ilyen feladatokat kaptak: — Történelemórán a barokk művészetről tanultok. Milyen könyvekben találsz kiegészítést és részletesebb ismereteket tanulmányaidhoz? Hogyan jegyzetelsz? — Osztályotok kirándulásra megy. A földrajzi tájegységről, a gazdaságföldrajzi környezetről, városkultúráról, a műemlékekről, a szocialista létesítményekről gyűjts anyagot. — Énekórán Bartók Béla és Kodály Zoltán életművéről tanultok. Milyen szakirodalmi műveket találsz a könyvtárban, amelyek alapján ismereteket gyarapíthatod? — Stb.

E munkák módszereiről részletesebben beszámoltam a Budapesti Nevelőben. (Dr. Kiss Józsefné: Az iskola és a könyvtár.) A különböző tantárgyakkal ilyen módon foglalkozó tanuló nemcsak segítő-

Zelk Zoltán az FSZEK 2. sz. gyermekkönyvtárában

társa lesz a tanárnak az órán, hanem szaktárgyi ismeretei is kibővülnek, túlnőnek a tankönyv szűk keretein, tudása a több oldalú ismeretszerzés révén tartósabb és megalapozottabb lesz. Önbi-zalma fokozódik, alapkészségei (olvasás, fogalmazás, szókinccs, szerkesztés, helyes-írás, előadókészség stb.) fejlettebb szint-re emelkednek. S mindez gyümölcsözők

szaktárgyi, sőt általános tanulmányi eredményeiben is.

A hátrányos helyzetben levő tanulók, a fizikai dolgozók tehetséges gyermekei számára sokoldalúan differenciált felké-szülést, foglalkoztatást és továbbtanulást lehet nyújtani ezen az úton.

Dr. Kiss Józsefné
tanár. kerületi munkaközösség vezető

MŰZEUM ÉS KÖZÖNSÉG c. sorozatának első kiadványaként A Buda-pesti Történeti Múzeum népművelési vizsgálata címmel adott ki összefoglaló elemzést a Központi Múzeumi Igazgatóság propaganda és népművelési cso-portja. A kiadvány könyvtárosok számára is érdekes, mert kimutatja az ösz-szefüggést a múzeumlátogatás és iskolai végzettség, múzeum- és könyvtár-látogatás között. Noha a magasabb képzettséggel rendelkezők között sokkal több a múzeumlátogató, a fejlett izlés már inkább az olvasásból, önművelésből ered, mivel iskoláink, sajnos, nem nevelnek műértőket. A rendszeres múzeum-látogatók többsége szerint egy-egy kiállítás megtekintése előzetes felkészülést kíván: ez a vélemény is a két intézmény együttműködésének szükségességére utal. A közvéleménykutatás többi válasza is sok elgondolkoztató tényre hív-ják föl a művészeti ismeretterjesztést szívükön viselő könyvtárosok figyelmét.

TÉRKEPVÁZLAT AZ ALIRODALOMBÓL címmel közli Kamarás István tanulmányát a Népművelési Értesítő 1971. 4. száma. A szerző kimutatja, hogy amióta az olvasás nagy tömegek szabad idejét kitöltő tevékenység lett, miként nőtt az „álirodalom” termelése és példányszáma; milyen kategóriákba sorol-hatók e termékek; milyen olvasórétegekre számít egy-egy álirodalmi műfaj, és egy-egy olvasónál hogyan fonódik össze ezek „fogyasztása” olykor a valódi iro-dalommal.

A KINCSKERESŐ 1972. 1. száma a 60 éves Darvas Józsefet köszönti, meg-emlékezik Janus Pannoniusról, Dózsa Györgyről, s a magyar nyelv nemrég megtartott hete alkalmából rendkívül tanulságos és szórakoztató „nyelvészeti” rovatot is közöl, mégpedig nem kisebb szerzőktől, mint Juhász Gyula, Csokonai, Kodály és Móra. A Móra Ferenc gyűjtötte szólásokat Szabados Árpád ötletes rajzai illusztrálják; a fedőlapon levő Szabados-rajz pedig valósággal új köntöst ad a folyóiratnak.